బానిసవాడి యోగ్యత

శింగంపల్లి అప్పారావు

ఆదిల్లా నవాబుగారి 'దిల్' ఏమంత ఖుషీగా లేదు!... కారణం సర్వసైన్యాధిపతి అమరాలీషా అనుకోకుండా, అంటే, రోగం రొష్టూ లేకుండా, 'ఖుదా!' వారి వద్దకు వెళ్ళిపోయాడు! ఇది ఆదిల్లా వారికి తీరనిలోటుగా ఏర్పడింది. చచ్చి స్వర్గానికెళ్ళిన అమరాలీషా మంచి పరాక్రమశాలి! అతనంటే శత్రువులగుండె కొట్టుకుంటుంది! అలాంటివాడు చనిపోయాడని తెలియగానే శత్రురాజులు, ఆదిల్లావారి రాజ్యంమీద ఈగల్లా ముసురుకోసాగారు. అడుగడుక్కీ యుద్ధాలు తప్పడంలేదు. అవసరం నిమిత్తం అనవసరమైన చిన్న సైన్యాధిపతిని సర్వసైన్యాధిపతిగా మార్చారు. అతగాడు శత్రువులమీదికి యుద్ధానికి వెళ్ళి, చిత్తుగా దెబ్బతిని, ఒకవేయిమంది భటుల్ని వారిచేతికి అప్పగించి, చిక్కకుండా చక్కా పారిపోయి వచ్చాడు. దానితో ఆదిల్లా నవాబుగారి అంతరాత్మ 'అల్లాహో..అక్బర్...' అని అంగలార్చింది.

'ఇస్లాంజాతి యింత చచ్చుబడిపోయిందేం! పౌరుషం, ప్రతాపం, శత్రువుల గుండెలోనికి దూసుకు పోవలసింది పోయి, సైన్యమే పిరికితనంగా వెనక్కి వెన్నిచ్చి దూసుకు వచ్చేస్తోంది ఏమిటి చెప్మా!' అని ఆదిల్లావారు అరగంటసేపు అసమాన ప్రజ్ఞా ధురీణతతో ఆలోచించారు.

దీనికంతకీ కారణం సరియైన సర్వసేనాధిపతి లేకపోవడమేనని స్ఫురించింది. "యుద్ధంలో సర్వసేనాధిపతి కాలికి బుద్ధి చెబితే, ఇక పొట్టకూటికోసం యుద్ధాలు చేసే భటులు నిలుస్తారా? వట్టిది! సైన్యాధిపతి గట్టివాడు కావాలి," అనుకున్నారు ఆదిల్లా నవాబు!

యోచించడమే తడవు ఆదిల్లావారికొక ఆలోచన తళుక్కున మెరిసింది! ఏమిటంటే, తన ఆంతరంగిక బానిస సులేమానుని సర్వసైన్యాధిపతిగా చేయడం.

'సులేమాన్ గట్టివాడు ... కర్కోటకుడు... దున్నపోతులా, నల్లగా, బలిష్ఠంగావుంటాడు...అవును! అలాంటివాడే సైన్యాధిపతిగా వుండతగ్గవాడు!' అనుకున్నారు.

ఆదిల్లావారి ఆలోచనకు ఒకరూపం ఏర్పడినతర్వాత మరునాడు మహామంత్రిని పిలిపించారు.

"ఏమయ్యా! సర్వసేనాధిపతి విషయంలో మేము ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాము. మన రాజ్యంలోవున్న పిరికిపందలెవరూ పనికి రారు. నా అంగరక్షకుడైన సులేమాన్‌ను, సర్వసైన్యాధిపతిగా చేయాలనుకుంటున్నాను! ఏమిటి నీ ఉద్దేశం!" అనడిగారు.

వజీరు సాహెబ్‌వారు ఆశ్చర్యంతో నోరువెళ్ళబెట్టి, క్షణకాలం అల్లాగే వుండిపోయారు!

"చెప్పవయ్యా! అలా నిలువుగుడ్లు వేస్తావేం!" అని విసుక్కున్నారు ఆదిల్లావారు.

"ఏమిటి సెలవిచ్చారు 'ఆలంపనా!' చదువు, సంస్కారమూ లేని మొరటుమొద్దు సైన్యాధిపత్యం వహించడమా? మీకీ విపరీతపు టాలోచన ఎలాపుట్టింది! అయ్యో! దేశానికి అరిష్టం దాపురించిందా! కాకపోతే వజ్రం తునకలాంటి అమరాలిషా, అమరలోకం చేరుకోవడ మేమిటి? ఆ పిమ్మట వచ్చిన సైన్యాధిపతి చేతకాని వాడవట మేమిటి? ఇప్పుడు మీకీ విపరీతపు టాలోచన ఏమిటి? అంతా అయోమయంగా వుంది. మీరు కాస్త విశ్రాంతి తీసుకోండి. తరువాత మాట్లాడుదాం. యా ఖుదా!" అనుకుంటూ తెల్లటి గడ్డాన్ని మెల్లగా దువ్వుకుంటూ వజీరుసాహెబువారు గాభరాగా వెళ్ళిపోయారు!

ఈ సంగతి, వజీరు నోరు వెళ్ళగించుకొని బైటపడి, ఛోటా మంత్రులను, సైన్యాన్ని, చేరుకుంది! అంతా చేరి గుండె బాదుకున్నారు.

వజీరుగారి అధ్యక్షత క్రింద అత్యవసర సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది. "మన మీద ఒక బానిసవాడు, అధికారం చలాయించడం, మన జాతికే తలవంపు. నిజంగా ఆదిల్లావారి 'దిల్' ఖరాబయింది. దీనికిమనం ఎంతమాత్రం అంగీకరించకూడదు. ఆదిల్లావారికి నచ్చచెప్పాలి. వినకపోతే ప్రతిఘటించనైనా ప్రతిఘటించాలి!" అన్నారంతా.

ముసలి వజీరు మెల్లగా లేచి "సభ్యులు, ఉద్రేకపడకూడదు! ఆదిల్లావారు మనకు ప్రభువు! అంటే 'అల్లా'తో సమానమన్నమాట. ఆయన సంగతి మనందరికీ బాగా తెలుసు పట్టినపట్టు విడువరు. దీనికి ఒక్కటే ఉపాయం వుంది. సుల్తానా బేగం సాహెబావారివద్దకు వెళ్లి వారిని ప్రార్థిస్తే వ్యవహారం చక్కబడుతుంది. ఆ నమ్మకం నాకుంది!" అన్నారు.

ఇక నేం. సుల్తానా బేగం సాహెబావారి వద్దకు, వజీరుగారినే, రాయబారానికి పంపించారంతా!

వజీరుసాహెబ్ రాణీ సాహెబావారి వద్దకు చేరుకొని "అమ్మా! ప్రభువులవారు బానిస సులేమాన్‌ను, సైన్యాధిపతిగా చేయాలని అనుకుంటున్నారు. వారిమాటకు తిరుగు లేదు. కాని ప్రజలూ, సైన్యమూ, గుజగుజలాడి పోతున్నారు. రాజ్యంలో ఏదైనా విప్లవం చెలరేగుతుందేమోనని, నాకు చాలా ఆందోళనగా వుంది ఇప్పట్లో తమరు ప్రభువులవారికి నచ్చజెప్పి, వారి నిర్ణయాన్ని మార్చగలిగితే, నాతోపాటు, దేశం యావత్తూ, సంతోషిస్తుంది." అన్నాడు.

సుల్తానా బేగం సాహెబావారు విచారంగా ముఖంపెట్టి "మేమూ విన్నాం. బానిసవాడు అధికారంలోకి వస్తే, మనం బానిసల్లా తయారవాలి. ఇది మేము ఎంతమాత్రం సహించం! ప్రభువులకు తప్పకుండా మనవి చేస్తాం! మీరిక వెళ్ళవచ్చు," అంటూ రాణీ సాహెబావారు అంతఃపురంలోనికి వెళ్ళిపోయారు.

సుల్తాన్ఆదిల్లావారు, ఏకాంత మందిరంలో కూర్చొని, ఆలోచనా సాగరంలో మునిగి తేలుతున్నారు.

'ఇంతమంది యిన్ని విధాలుగా, భయపడతారెందుకు? తెలిచి తేటలతో గడ్డం నెరిసిన వజీరుకూడా, వణుకుతున్నాడు... సులేమాన్ మంచి దృఢగాత్రుడు. మొరటువాడు. జాలి ఏకోశానాలేని రాక్షసుడు. మంచి ధైర్యం గలవాడు. వాడిసంగతి తనకు బాగా తెలుసు సైన్యాధిపతిగా రాణిస్తాడు దేశం బాగుపడుతుంది తను యిన్ని విధాలుగా ఆలోచించి చేస్తుంటే వీళ్లకువచ్చేమిటి? కొన్నాళ్లిలా, గింజాల్లాడుకుంటూ వుంటే, రాజ్యం కాస్తా, పరహస్తగతమైపోతుంది. తనని బాగా అర్థం చేసుకునే

బానిసవాడి యోగ్యత

రాణీసాహెబాహూడ, నచ్చ జెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తూవుంది. బానిసవాడు మనిషి కాడూ. సమర్థత గలవాడు ఎవడైతేనేం, వీళ్ల పిచ్చిగాని!" అనుకున్నారు ఆదిల్షావారు.

* * *

మర్నాడు ఆదిల్షా నవాబుగారి సభాభవనం, కిటకిటలాడుతోంది.

సుల్తాన్‌వారు, ఏదైనా చెబుతారని, బానిసవాడిని – సైన్యాధిపతిగా చేస్తున్నామని అంటారేమోనని, అంటే సభలో అల్లకల్లోలం చేద్దామని చాలామంది వేచివున్నారు.

ఆదిల్షావారు, తన అంగీలోనుంచి ఒక పెద్ద రత్నాన్ని బయటకుతీశారు. అది కాంతులీనుతూ ప్రకాశమానంగా కన్పించింది.

ఆదిల్షావారు, సింహాసనంనుంచి లేచి, వచ్చి ఆ రత్నాన్ని సభ మధ్యలో, ఒక బల్ల మీద పెట్టారు. అందరికీ కనిపించేలా!

అక్కడనుంచివచ్చి, సింహాసనం మీద కూర్చుంటూ యిలా అన్నారు:

"మంత్రి సామంత సభాసదులారా! ఆ రత్నాన్ని చూశారా! దాని ఖరీదు యిరవై లక్షల బంగారు మాడలు. దీన్ని అరబ్ దేశంనుంచి కొందరు వర్తకులు, యీనాడే తీసుకువచ్చారు. ఇరవై లక్షల బంగారు మాడలంటే నిజంగా చాలా ఖరీదన్నమాట. ఈ రత్నం, యిరవై మాడల ఖరీదే చేస్తుందో......లేక యిరవై లక్షల మాడల ఖరీదు చేస్తుందో తేల్చిచెప్పడం కష్టం. ఈ రత్నం, దోషభూయిష్ఠమైనదో కాదో మనం కనిపెట్టాలి. ఇది రత్న పరీక్షకులవల్ల అయే పనిగాదు. దీనికి ఒక్కటే ఉపాయం. రత్నాన్ని పగులగొట్టాలి. దోషంవుంటే, అప్పుడే బైటపడుతుంది. అరబ్ వర్తకుల్ని శిక్షించవచ్చు. లేదా వారి యిరవై లక్షల బంగారు నాణేలనూ వారికి యిచ్చేద్దాం. ఇదిగో మంత్రీ! సుత్తితీసుకొని దాన్ని కాస్త పగలగొట్టి చూడండి!" అంటూ ముగించారు.

వజీరుసాహెబ్ వారి గుండె గుభిలుమంది. నోట తడి ఆరిపోయింది. "ఇరవై లక్షలు ఖరీదు చేసే రత్నాన్ని పగులగొట్టడమే. దోషంవుంటే సరేసరి. లేకుంటే అంత డబ్బూ, వృథాగా మంచినీళ్లల్లా ధారపోయాలికదా! ఇరవై లక్షలంటే మాటలా! తనకు యిరవై సంవత్సరాల జీతం! దేశం అరాచకంలో వున్నప్పుడు, సుల్తానుగారికీ వెర్రేమిటి! మతిపోయింది. వారికి మతి పూర్తిగాపోయింది." అనుకున్నారు.

"వజీర్‌వారూ, ప్రత్యుత్తరం యివ్వడంలేదు," అంటూ ఆదిల్షావారు, మహామంత్రి ముఖంవైపు చూశారు ప్రశ్నార్థకంగా.

"హుజూర్! ఇరవై లక్షల మాడలంటే, మాటలు కాగు. అంత ఖరీదుపెట్టి రత్నాన్ని కొనడం,దానిని పగులగొట్టించడం, కేవలం మనకు దమ్మిడీ లాభంలేని పని. దాన్ని కొనడం శ్రేయస్కరం గాదు" అన్నారు వజీరు సాహెబ్.

'సైన్యాధిపతి విషయం ఏమైనా మాట్లాడతాడేమోననుకుంటే' రత్న బేరంలోనికి దిగింది వ్యవహారం; సుల్తానావారికిపూర్తిగా పిచ్చెత్తింది' అనుకున్నాడు.

"నేను మీ ఉద్దేశాన్ని అడగటం లేదు. రత్నాన్ని పగలగొడతారా లేదా? అని ప్రశ్నిస్తున్నాను," రెట్టించారు ఆదిల్షావారు.

"క్షమించాలి! దేశశ్రేయస్సు దృష్ట్యా నేనాపని చేయలేను. నావల్ల గాదు. మీరే శిక్ష విధించినా సరే," అన్నారు వజీరు సాహెబ్.

ఆదిల్షావారుసభికులవంక తిరిగి"విన్నారా! ముఖ్యమంత్రిగారు, యీ చిన్న కార్యాన్ని చేయడానికి వెనుకాడుతున్నారు. కాబట్టి యీ సభలో వున్నవారు ఎవరైనా సరే, రత్నాన్ని పగులగొట్టగలిగితే, వారికి వెయ్యి దీనారాలు బహుమానంగా యివ్వబడుతుంది. అన్నారు.

అంతా ఒకరి ముఖం ఒకరు అయోమయంగా చూసుకున్నారు.

'ఇరవై లక్షల రత్నం, నాశనం చేసేవారికి, వేయిదీనారాలు బహుమానమా! ఎక్కడైనా, ఎప్పుడైనా వుందా యీ విపరీతం!' అనుకున్నారు కొంతమంది!

వాటర్‌ప్రూఫ్, సెల్ఫ్‌వైండింగ్ మరియు
డయలుమీద తారీఖును చూపును

ఒక వాచీలో సుందరమైన ఆకారము సరియైన నడతకంటె యింకా ఎక్కువ మీకు కావాలన్న, ట్యూడర్ ప్రిన్స్ ఆయిస్టర్‌డేట్ లేక అదే తరగతిదైన ప్రిన్సెస్ ఆయిస్టర్‌డేట్‌లను చూడండి. వీని యంత్రములు నీరు, దుమ్ము, ధూళి మరియు నూనెలనుండి శాశ్వతముగ సురక్షితమైనవి. రోలెక్స్ వారిచే పేటెంట్ చేయబడి దక్కాముక్కీలకు తట్టుకునే 'రోటారు' మరలతో యివి వాటంతటవే కీ యిచ్చుకొనును. ఇంతేకాక, యీ రెండూ తారీఖును డయలుమీద వాటంతటవే స్పష్టముగ చూపును.

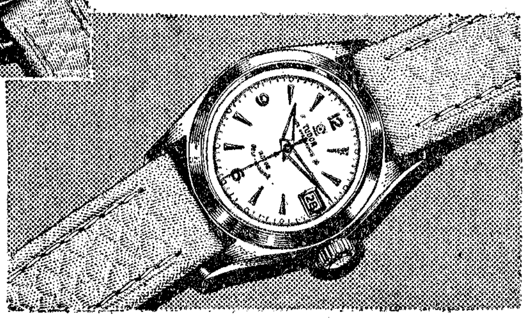

B 736

అవి రోలెక్స్ తయారులు

రోలెక్స్‌వారి మిక్కిలి ఖచ్చితమైన వాచీలను తయారుచేయు అర్ధశతాబ్దపు అనుభవము ట్యూడర్ వాచీలలో ప్రతిబింబిస్తున్నది. మావద్దనున్న అన్నిరకముల ట్యూడర్ వాచీలను వచ్చి చూడండి. మీరు రాలేనిచో వాచీ బొమ్మలుగల చిన్న పుస్తకము పంపెదము.

ట్యూడర్
వాచీలు
జెనీవా (స్విట్జర్లెండ్)లో
తయారైనవి

ఆథరైజ్‌డ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :-
పి. ఆర్. అండ్ సన్సు ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, మౌంట్‌రోడ్, మద్రాసు.
రోలెక్స్ వాచ్ కంపెనీ (ఈస్టర్న్) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, బొంబాయి.

"ఓస్... సుత్తితో ఒక దెబ్బ కొట్టడమే కదా! అనాయాసంగా వేయి దీనారాలు సంపాదించవచ్చు" అన్న ఆలోచనలో పడ్డారు కొంతమంది.

"పగులగొట్టడమంటే పగులగొడతాం... కాని తీరా పగులకొటిన తర్వాత ఆదిల్షా వారు "ఛీ దుర్మార్గుడా! నేను చెబితే మట్టుకు, అంత ఖరీదుగల రత్నాన్ని నాశనం చేస్తావా? సభికుల్ని పరీక్షించడానికి అలా గన్నాను బహుమానాలకు ఆశపడిన నీలాంటి నీచుడు ఎంతకైనా తెగిస్తాడు. కాబట్టి నీకు ఉరిశిక్ష విధించాను" అంటే పెళ్లాం పిల్లల గతేం కావాలి "వద్దు బాబో వద్దు!" అనుకుంటున్నారు మరికొంతమంది.

"ఎవరూ ముంగుకు రావటం లేదు. బహుమానం అక్కర్లేదా? రత్నాన్ని పగుల గొట్టలేరా? అంటూ అరిచారు ఆదిల్షావారు.

అంతా తలలు వంచుకున్నారు. సభంతా నిశ్శబ్దమై పోయింది. వెంటనే ఆదిల్షావారి దృష్టి సింహాసనానికి కొంచెం దూరంలో నిలబడివున్న, బానిస సులేమాన్ మీదపడింది—

"సులేమాన్! యిలారా!" అంటూ పిలిచారు.

సభంతా సులేమాన్ వైపు తిరిగింది! కొంపతీసి వీడిచేతగాని రత్నాన్ని పగుల గొట్టిస్తారా? అనుకున్నారు.

"చూడు సులేమాన్!—అక్కడ రత్నం వుంది చూశావుకదూ? సుత్తితో దాన్ని పగులగొట్టు!" ఆదిల్షావారు ఆజ్ఞాపించారు.

అంతే! ఆదిల్షావారినోట మాట వెలికి రాకుండానే, సులేమాన్ సుత్తితీసుకొని, వెళ్ళి రత్నాన్ని ఒక్కదెబ్బతో, నుగ్గునుగ్గ చేసి పారేశాడు!

సభలో హాహాకారాలు చెలరేగాయి!—అయ్యో,—అయ్యో,—ఇరవై లక్షల బంగారు మాడలఖరీదే,—ఈనీచుడు అన్యాయంగా నేలపాలుచేశాడే!—ఎవరికి దానం చేసినా, ఆదిల్షావారి పేరుచెప్పుకొని, కలకాలం బ్రతుకుదురే! అనుకున్నారు.

వజీరుగారి నాసికాపుటాలు, కోపంతో ఎగిరెగిరి పడుతున్నాయి 'ఇంకేముంది! యిరవైలక్షల బంగారునాణేలు, పోయినట్టే!...యాఖుదా!' అనుకున్నారు.

ఆదిల్షావారు, అందర్నీ ఒకసారి వీక్షించి, సులేమాన్ వైపుతిరిగి "సులేమాన్! నీవు చేసింది మంచిపనేనంటావా!—ఇరవైలక్షల బంగారుమాడలు ఖరీదుచేసే రత్నాన్ని నాశనం చేయడంవల్ల, ఎంతమంది ఆగ్రహానికి గురి అయ్యావో చూశావా!—ఎవరూ చేయలేని, యీ వినాశకరమైనపని, నీవు ఎందుకు చేశావు." అనడిగారు.

సులేమాన్ చేతులు జోడించి "అన్నదాతా! అది యిరవైలక్షల బంగారు మాడలుకావచ్చు,—ఇరవైకోట్లుకావచ్చు! దాని వెలతో నాకునిమిత్తంలేదు! వీటన్నిటికన్నా, మీవాక్కు, నాకు కోటానకోట్లరెట్లు, ఎక్కువ విలువైనది! మీరు నా ప్రభువులు. మీరుచెప్పిన ప్రతిపనీ చేయడం నావిద్యుక్త ధర్మం. మీరు రత్నాన్ని పగలగొటమన్నారు. అప్పుడు దానివిలువ కాదు కనిపించింది, మీ మాటను శిరసావహించవలసిన బాధ్యత! అందు వేతనే పగులగొటాను. పొరపాటుచేసివుంటే క్షమించండి!" అన్నాడు వినయంగా!

సులేమాన్ మాటలకు సభంతా ఆశ్చర్యపోయింది. వజీర్ సాహెబ్ విశేషంగా ఆశ్చర్యపోయారు.

ఆదిల్షావారు చిరునవ్వు నవ్వుతూ "మాశావా మంత్రీ! ఇప్పటికైనా గ్రహించావా బానిసవాడి యోగ్యత? సైన్యాధిపతి కావడానికి వాడికి అర్హతలేదంటావా? దూరాలోచనచేసి చెప్పు మీరు మహామంత్రులు కాబట్టి దేశశ్రేయస్సు దృష్ట్యా రత్నాన్ని పగులగొట్టడానికి నిరాకరించారు. అది మీ విద్యుక్తధర్మం! మీ శేకసుక రత్నాన్ని పగులగొట్టివుంటే మంత్రిపదవికి అనర్హులన్నమాట నరకమన్నవాడిని, నరకడమే సైన్యాధికారిలక్షణం. చేయమన్న పని చేసి పిదప ఆలోచించడం సైన్యాధికారి విధ్యుక్తధర్మం. ఆ లక్షణం సులేమాన్‌లో విశేషంగావుంది. నేటినుంచి సులేమాన్ మనరాజ్యానికి సర్వసేనాధిపతి! ... దీనికి ఎవరైనా అభ్యంతరం చెబుతారా!" అన్నారు గంభీరంగా.

అభ్యంతరం చెప్పే సాహసం ఎవరికుంటుంది!

రాజలాంఛనాలతో, సులేమాన్ అప్పటికప్పుడే సైన్యాధిపతిగా మారిపోయాడు.

ఆ పగులగొట్టించిన రత్నం అసలురత్నం కాదని, ఆదిల్షావారి, ఆలోచనాశక్తిలో ఉద్భవించి, నకిలీరత్నమని వజీరుసాహెబ్ వారు తరువాత తెలుసుకొని, మనసు దిటచేసుకొని పదిలపడ్డారు! ★

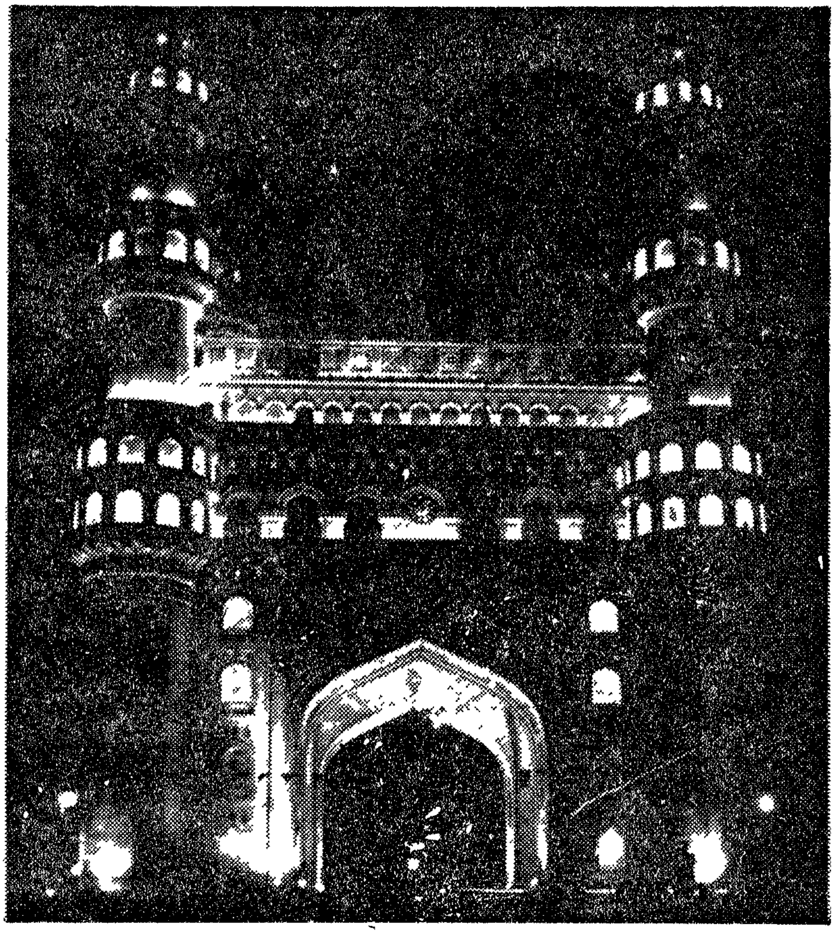

ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణోత్సవాలలో విద్యుద్దీప్తమైన చార్మినార్